

Милан Б. Појовић

РЕЦЕНЗИЈЕ

Беби дол - CD Човек радо изван себе живи Mascot records, 2007.

Потпуни промашај и маестрални изазов. Једно друго прожима. У ком смислу? Албум који -не пије воду- овде и данас. Ни у ком случају. Комерцијалном, тржишном, трендовском, било ком, сем у суштинском, уметничком домену. Саткан од самих бисера музичке баштине почев од James Brown-а, преко Mick Jager-а и Keith Richards-а, настављајући топлу пловидбу до Bob Relf-а и John Maser-а, неочекивано тражећи спас у нотним записима Johna Lenon-а и Paul McCartney-а, финални магични додир успостављајући са бриљантним Неу Јоу-Џимија Хендрикса и *Stairway to heaven- Led Zeppelin-а, Беби Дол*, вокално адекватно раскошна својој умиљато - сензибилном карактерном цртом, још једном, дамски, отмено, баца рукавицу у лице бројним овдашњим тзв. отварачицама уста задавши им још један домаћи задатак. Нерешив.

Човек радо изнад себе живи јесте вансериско остварење које, опет, није нашло прави тренутак нити средину за свој опстанак. Нажалост. Подршка је заслужена и пожељна. Свакако.

Consecration - CD Аих

У самом старту да рашчистимо са евентуалном дилемом и/или једном од теорија како је овдашња супкултурна сцена заправо не постојећа. Уколико сте заговорник једне такве, варате се. Ја у свом cd player-у поседујем необориво јак аргумент да је она и-те-како присутна, постојећа и да, у пркос свему, са успехом егзистира. Састав *Consecration*,

условно београдски, јер је свакако, овако делотворан, могао настати и бивствовати на било којој тачки елитистичког музичког координатног система овог опипљивог универзума, без икаквог двоумљења. Седам комплексних звучно лиричких дугосвирајућих записа остварења *Aux*, вам се опасно, налик паљби баражне структуре, усецају у подсвест, насрћу на вас, буде вас, на моменте опуштају, смирују, умирују и поновно прете. Већ од уводне *Aimless*, *Consecration* откривају своју немилосрдну енергетску потку на коју се надовезују, у најпозитивнијем могућем смислу, халуциогени вокални перверти. Наиме овде презентован вид, чисте музичке алхемије јесте, свакакао, како га са правом и називају, спој rock n roll-а и метала који се неминовно транспонује у амбијентални doom / rock са, са наталоженом, слојевитом, налик зараженом жилету сецираном, адекватном дозом, притајене готике. У први мах се, такође, препознаје онај дух и узбуђење које је красило ране овисничке радове групе *Alice in chains* или пак, вокалне турбулентне испаде Chris Cornell-а и његових *Soundgarden* али, са временом, како се приближавате последњој, тринаестоминутној *Mercury room*, тај утисак бледи до нестајања и уступа место особеном ауторском печату текстописца / вокала / гитаристе, Данила Никодиновског. Неизоставно, требало би нагласити да су у стварању овог раритетног и есенијалног уметничког остварења коришћени осим класичне поставке у виду баса, гитаре и бубњева, још и саксофон (Лазар Галић) и вокодер (Немања Трећаковић).

Aux је озбиљан и тежак албум, на моменте туробан и уморно суморан, на тренутке релаксирајући. Дубок и уколико сте тананијег емотивног склопа опасно узнемирујући. И идентификационо препознатљив. Тешко описив али и јасно проживљен. Убедљив. Веома захтеван и не представља лак позив на забављање већ на размишљање. Без лимита. Ту је реакција већ индивидуална. Неке од емотивно спиритуалних преламања морате, дефинитивно, открити сами. И поврх свега, подсетићу на свевременске, суштинске и антологијске стихове једног песника који је, својевремено, записао: *кад њуја њоломи њисање сџиха је рујинска сџвар / и нису њесници били Бојови, већ само њује робови /*. Робови мисли, робови вере, робови живота, сви смо ми. И уметници и обични смртници.

Consecration својим албумом *Aux* разбијају баријере на парампарчад и пружају наде дух. И веру којој (ипак не) бледи траг.

Вансеријски добро. Проверите зашто?

Дарко Рундек и cargo оркестар - CD "Mhm - aha uh yeah da-da"
Mascom records

Нигдје у нама нема помака / ниједна жеља није промакла /, у овим стиховним записима би могло бити тајно решење шифре те понекад уморне и умарајуће трансцеденталне и ауторске особености али и двоструке игре смисла и суштине, битисања, супротности и контраверзе - једно друго побија, савија, сабија, прожима и јача. Сан о лажној слободи и привидном ропству у баршунастим минимализмима налик оном у *Звуку олује / њихе су оранице са друје сџране ѓранице/* је увек ту, присутан. Уметник је и свету и сам себи највећи непријатељ, критичар и лажни друг. (Не)скривено поигравање са истином и њеним наличјем, скривањем и (само)спознајом, употребом и злоупотребом лирике као моћног и убојитог средства, вишеслојне и вишеструке експресије, такозване етно и урбопоетике, одувек је била одлика особених што имамо и на овом остварењу осетити у више наврата. Маестрална инструментално свирачко поткована музичка подлога и топли сведени капут, паран и закрпом декорисан на лактовима попут наших живота, је свакако огртач је за исијавање душе и можданих испарења за које ни сам аутор са сигурношћу не зна (или је у потпуности сигуран) да ли су онострани или не. *Ова рука није мирна / ...он би урлао ал шуџи јер ѓа ниџко неће чуџи /* је запис и ванвременски документ да права борба није ни на улици, ни у проклетом рату, нити на телевизији. Права борба бесни у песниковој души. Конгломерат и својеврсна какафонија утисака, уметака атмосферичних шумова, намерних и случајних, доприноси комплексности и даје на тежини али и коначном недвосмислено шизофреном амбијенту, културном продукту и утиску. Поред осталог поставља се питање: како отићи у сумрак када он спава у нама самима ил почива? Време бруталних добронамерника се неумитно рефлектује на уметников рад а и травестија са фотографије на омотници долази у први план. Неизоставно. Слажете ли се?

Diluvium - From always, 2007.

Надасве особен и комплексан, раскошно разнолик албум, којем је, испоставило се овога пута, изузетно тешко наћи било какво адекватно - упоређење. Било овдашње, било са других географских координата. Негде у самом старту ове CD колекције самих раритета, на другом редном ступњу - потресно *џраџичном* - бескомпромисно динамичном и умерено бесном, испреплетаном и протканом стилизованим електричним соло малверзацијама налик музичко - духовним егзалтима, већ и на прво обраћање даје до знања да се овде

презентована музичка основа, свесно, битно и са намером, рекао бих, разликује од првенца, продукта *Aurora*, у којем смо имали прилику, што не рећи -уживати - почетком текуће деценије али, и да, овде и сада, са истим / сличним ужитком и наставимо. Чини се да је наслов *Crystal hopes*, настао тачно на оним темељима који су издигли некадашњи круцијални моменат у виду и наслову *Our sadness*, али, крајње је дискутабилно да ли га је и превазишао јер, сам по себи, представља најсофистициранији урадак и домет врхунског ранга, какав је, предпостављам и за самог аутора / ауторе, тешко поновити. Како за њих тако и за музичке следбенике, како овдашње тако и иностране. Једна од нумера, успевши да на волшебан начин, посредством светске глобалне мреже, прва најави стил, боју и атмосферу албума (што је у случају *Diviliuma* практично немогуће), макар у деловима, опет, да не употребим ту рогобатну одредницу, сабијачки ударачка ритам секција са једне, и умилно мелодична са друге стране ове својеврсне компилације емотивних наноса, које сте, верујем, са нестрпљењем ишчекивали. И коначно, дочекали. Састав *Дилувиум*, групација посвећеника у музичку магију, врских инструменталиста и особа од визије, предвођена је главним аутором, композитором, гитаристом и текстописцем, Милорадом Д. Младеновићем који, упркос истинским и неоспорним / привидним достигнућима (чињеница је да су оба албума изашла под етикетом аустријског и америчког издавача, али исто тако и изашла из њих), посебно за овдашње сваколике дискографске прилике и праксу (однос музичке индустрије и подређеност аутора истој), успева да овај специфични и неоспорно вредни музички трип, који у себи крије читавих десет композиција, приметно краћих али ништа мање ефектнијих од ранијих дугосвирајућих записа, чврстим и сигурним курсом одржи на површини узбурканог метализираног мора. Без самих мора или тек да се нађу, у траговима. Инспирације ради. Главни женски вокал (и једини), Милице Плавшић, јесте, чини се други адут и алтернатива снага. Њене соло деонице, паметно дозиране, без искакања и претеране доминације, у функцији су комплетног музичко лиричког концепта. У неким нумерама (обратити пажњу на *Gloomy man* и *The Dolphin song*), музички капут је, разноврснији и раскошнији, могло би се комотно рећи, растерећенији и сведенији, са успехом се транспонујући у, веровали или не, савремени поп миље, километрима удаљен од ране готик / метал / rock фазе и изражаја, несвесно прижељкујући и призивајући нову армију поклоника.

From always остварење захтева сконцентрисано упијање сваке ноте и позива на размишљање. И преиспитивање сопствених мисли и осећања.

Ца или бу - CD Улїра мук (Multimedia records)

Остварење *Улїра мук*, већ сада, несумљиво, представља изненађење (или једно од оних највећих) текуће године. Можда и неочекивано ефектно али и свакако пријатно и потребно. Налик некадашњем *Rage against the machine* специфично препознатљивом акумулативном енергетском набоју, ови момци, предвођени лидером, медијским магом и алфом & омегом групе, Сабљаром, већ у првом, уводном звучном тону, симболично насловљеној нумери *Меџак*, са успехом погађају трули, млитави али осетно постојећи естаблишмент. Баражном шестојичаном гитарском палбом. Директно у чело, или пак његово / њихово ткиво. Настављајући да скенирају, сецирају и разаципају месо тзв. модерне транзиционе Србије, чију бригу и оданост, узгред, осећају готово сви а понајвише културни посленици, они, састав *Ца или бу*, стрпљиво долазе и до једног од најинтересантнијих присутних звучно - текстуалних докумената који је овде презентован у виду нумере *Зид*. Опет, свих четрнаест нумера, укључујући и проверено хитични бонус, *Ојасне иїре*, још један су успео покушај, довољно добра намера и прецизно одмерен атак овдашње rock and roll дивизије и њене прве фронталне дискографске линије. Харизматични Сабљар, сада приметно озбиљнији и зрелији али и енергичнији и беснији него на било ком предходном студијском остварењу, преноси и дочарава кристално јасну и добро познату естетику, слику и прилику наше тешко сварљиве јаве, успевајући да ефектно дочара њен дах, дух и присутан, неподношљиво непријатан задах, али, при томе, успевши и да од токсичног ајвара направи љутеницу, несвесан да је, заправо, произвео - еликсир.

Пої машина - (оригинална) Киселина (MCF records / едисија Реџророк)

Уронити у зачаран нотни океан или допустити да оригинална *Киселина - Пої машине* допре до вас, јесте пријатнији осећај да умилнији не може бити. Без икаквог двоумљења. Текуће године штампан материјал, у лимитираних 999 (дакле, не 666, демонизирано компатибилан, него (пре)окренут једино свом аутентичном, ауторском печату), што и дан данас јесте и биће раритет а да не спомињемо ситуацију до ове 2007. године - јесте довољно кристално јасан пример и доказ да се однос према истинским уметницима, особито према онима алтернативне, урбане, супкултурне секције и стваралаштва, нажалост, није променио уназад, приметимо, готово половину једног века па све до данашњих дана и времена бруталних добронамерника и да

ствараоци, и онда и сада наилазе на подједнаку не заинтересованост и пасивност музичке издавачке империје потпомогнуте њеном најмоћнијом и погубнијом - логистичком подршком.

Девет овде презентованих и репрезентативних нумера које, појединачно и збирно, представљају најсветлије моменте и малена ремек дела . И то каква. Зоран Божиновић, Роберт Немечек и Бата Поповић, у њима транспонујући искристалисани емоционални бит са комплексним психолошким кодом, сроченим луцидним лиричким минимализмом а свеобухватношћу, психоделично укусно затрованим и софистицирано ацидираним, још једанпут потврђују, да је за свевременске и надреалне радове потребно *оно нешто* што се тешко може описати обичним речима а још теже поседовати, и што модерна технологија, издвојена и препуштена самој себи, још увек не може из себе да изнедри. Осећај, наравно, који једноставно поседујете или, што и није тако лоше, можете запазити и добити у довољној количини у ретким приликама а великим дозама и албумима, попут овога. Препорука је да свакако обратите пажњу на све песме, почев од завршне *Мир*, једне од Зоранових омиљених песама овога пута снимљене у правом темпу јер је убрзавање на плочи *Киселина* било последица журбе за време снимања јер су чланове бенда избацивали из студија (?) или пак *Сјај у очима* која је првобитно избачена са сет листе и уместо ње убачена нумера *Свемирска ѝрича*, која, никаквих додирних тачака са темом плоче није садржала. Да не би превише времена губили (и овако и онако је прошло тек неких тридесет пет година, зар не?) а под претпоставком и очекивањем да су вам гитаре, и електричне и акустичне, при срцу а душа још увек само ваша, набавите ово *cd* остварење које је и нешто више од тога, и наградите себе чак и у случају да то нисте ни заслужили. И обогатите. Уколико до усхићења и не дође обратите се мени или пак стручном медицинском кадру али, кад мало боље размислим, ни њихова доктрина, у том случају вам неће бити од велике користи.

И не заборавите, албум је сниман 1972. и 1973. године.

Свевременско издање. Толико.

Замор - CD Бездан 3 ауџорско издање

Након, за дроне трон и престол, дугосвирајућег, какве ли не намерне симболике (или је управо обрнуто) - шестоцифреног Еп-ија - у себи садржи исто толико нумера, насловљеног са *Ваздух некої ѝодрума*, и његове иницијације у виду демо записа *Unknown summer*, привидну светлост суморног дана и његове измаглице, угледало је

остварење *Бездан 3*, идејног вође, текстописца & басисте, вокала & гитаристе - надахнутог Милоша Војиновића.

Уводни, отварајући звучни документ, *Суџон - море*, чини се, на моменте, из прикрајка и његовог мрака, као да и саме море - мори. На тренутке одзвањајуће (не)артикулисана, на моменте, сабласно хипнотичка, сецирајуће бритка и довољно реска, благо корозивно индустријализована, једанаестоминутна, ни једног момента монотона - опаска - уводи у ново поглавље. У овде и сада, довољно тромо и тесно, тешко, готово изрезбареним лиричким шапатам обгрљено, утопљено звучно миље. Негде на незнаној, ничијој земљи, распетој између најефектнијих домета домаћих узданица километрима приближно сличног усмерења и сензибилитета у делу артикулисаних *Лора* и немилосрдних *Third I*, ови трзаји, несумљиво упорни и доследни сами себи али и вама, природно и немилице стварају, роваре и отварају нове пукотине у које би евентуалне / засигурне капи талента и енергије могле канути, у најскоријој будућности, натопити или пак препловити ово постојеће или било које иреално тле. Налик напуштеним, спаљеним хангарима озвучени, даљи емоционални пориви се, чини се, понављају, нудећи исту или сличну дубину усека, реза. И попречног, и уздужног и укрштајућег.

На проверено јаком таласу дронеизираног али не и дрогеизираног трипа, умишљаја без сношаја, овде презентовани документи, пре свега најављују и носе осетан надлазећи набој који прети да искипи, како са дела ове компактне дискете тако и из везивног ткива срчаног мишића који је, природно али и за сваки случај, током преслушавања остварења *Бездан 3*, у константном грчу и приметној напетости. И опрезности.

Како год да (пре)окренете, ово је веома добра најавна и нестрпљиво ишчекивање (наредног остварења) прилива емоција и подраумева се, комплетне духовне и телесне - екстазе.